

Avrupa Sözleşmeler Serisi - No. 158

TOPLU ŞİKAYET USULÜNÜ DÜZENLEYEN AVRUPA SOSYAL ŞARTINA EK PROTOKOL

Strazburg, 9.XI.1995

Başlangıç

Avrupa Konseyi üyesi ve Torino'da 18 Ekim 1961'de imzaya açılan Avrupa Sosyal Şartına (bundan böyle "Şart" olarak anılacaktır) ek bu Protokolün imzacısı olan Devletler;

Şart ile teminat altına alınmış olan sosyal hakların tatmin edici bir şekilde uygulanmasını temin etmeye yönelik yeni tedbirler alma kararlılığı ile;

Bu amacın özellikle, diğer hususların yanı sıra yönetim, çalışanlar ve sivil toplum kuruluşlarının katılımını güçlendirecek bir toplu şikâyet usulünün ihdası ile gerçekleştirilebileceğini değerlendirerek,

Aşağıdaki şekilde mutabakata varmışlardır:

Madde 1

İşbu Protokolün Sözlşemeci Tarafları aşağıdaki kuruluşların Şartın yetersiz uygulandığı yönünde şikâyet başvurusu yapma hakkı bulunduğunu kabul ederler:

- a Şartın 27. Maddesinin 2. paragrafında yer alan uluslararası işveren örgütleri ve işçi sendikaları;
- b Avrupa Konseyi nezdinde İstışarî statüsü olan ve bu amaçla Hükümet Komitesince oluşturulan listede yer alan diğer uluslar arası hükümet dışı kuruluşlar;
- c aleyhinde şikâyet başvurusunda buldukları Sözlşemeci Tarafın yargı yetkisi dahilinde bulunan temsil eder nitelikteki ulusal işveren örgütleri ve işçi sendikaları.

Madde 2

1 Bir Sözlşemeci Taraf ayrıca, 13 Madde uyarınca bu Protokol ile bağtlanma iradesini beyan ettiğinde veya daha sonra, kendi yargı yetkisi dâhilinde bulunan ve Şartla düzenlenen konularda belirgin bir yetkinliğe sahip olan temsil eder nitelikteki bir başka ulusal hükümet dışı kuruluşun kendisi aleyhine şikâyet başvurusunda bulunma hakkını tanıdığını beyan edebilir.

2 Bu beyanlar belirli bir dönemde geçerli olmak üzere yapılabilir.

3 Bu beyanlar Avrupa Konseyi Genel Sekreteri nezdinde depo edilecek olup Genel Sekreter nüshalarını Sözlşemeci Taraflara iletcek ve yayımlayacaktır.

Madde 3

Madde 1.b ve Madde 2'de ifade edilen uluslar arası hükümet dışı kuruluşlar ile ulusal hükümet dışı kuruluşlar, bahsedilen hükümlerde düzenlenmiş olan usul uyarınca ve ancak belirgin bir yetkinliğe sahip oldukları kabul edilen konulara ilişkin olarak şikâyet başvurularında bulunabilirler.

Madde 4

Şikâyet başvurusu yazılı olarak yapılmalı, Şart'ın şikâyet edilen Sözlşemeci Tarafça kabul edilen bir maddesini konu almalı ve Şart'ın ilgili Tarafça neden tatmin edici bir şekilde uygulanmadığını da açıklar nitelikte olmalıdır.

Madde 5

Şikâyet başvurusu Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine hitaben yapılmalı, Genel Sekreter başvurunun alındığını bildirmeli, ilgili Sözlşemeci Tarafa tebliğ etmeli ve derhal Bağımsız Uzmanlar Komitesine iletmelidir.

Madde 6

Bağımsız Uzmanlar Komitesi, ilgili Sözlşemeci Taraftan ve şikâyet başvurusunda bulunan kuruluştan, şikâyetin kabul edilebilirliğine ilişkin yazılı bilgi ve görüşlerini, tayin edeceği zaman diliminde bildirmelerini talep edebilir.

Madde 7

1 Bağımsız Uzmanlar Komitesi bir şikâyet başvurusunun kabul edilebilir olduğuna karar vermesi halinde, Genel Sekreter vasıtası ile Şart'ın Sözlşemeci Taraflarını haberdar etmelidir. Komite ilgili

Sözleşmeci Taraftan ve şikâyet başvurusunda bulunan kuruluştan, tayin edeceği zaman diliminde tüm yazılı açıklama ve bilgilerini bildirmelerini ve işbu Protokolün diğer Sözleşmeci Taraflarından da aynı zaman sınırıyla bağlı olmak üzere gündeme getirmek istedikleri görüşlerini bildirmelerini talep etmelidir.

2 Şikâyet başvurusunun ulusal bir işveren kuruluşu, sendika veya başka bir ulusal veya uluslar arası hükümet dışı kuruluşu tarafından yapılmış olması halinde, Bağımsız Uzmanlar Komitesi, Genel Sekreter vasıtası ile, Şartın 27. Maddesinin 2. paragrafında atıf yapılan uluslar arası işveren kuruluşları ile sendikaları haberdar etmeli ve kendilerini tayin edeceği zaman diliminde görüşlerini bildirmeye davet etmelidir.

3 Yukarıda 1. ve 2. paragraflarda ifade edilen açıklamalar, bilgiler ve görüşler muvacehesinde ilgili Sözleşmeci Taraf ve şikâyet başvurusunda bulunan kuruluş, Bağımsız Uzmanlar Komitesinin tayin edeceği zaman diliminde ek olarak yazılı bilgi ve görüş sunabilir.

4 Şikâyet başvurusunun incelenmesi esnasında Bağımsız Uzmanlar Komitesi, tarafların temsilcilerinin katılacağı bir duruşma yapabilir.

Madde 8

1 Bağımsız Uzmanlar Komitesi, şikâyet başvurusunu incelemek üzere attığı adımları açıklayan ve ilgili Sözleşmeci Tarafın şikâyette atıfta bulunulan Şart hükmünün tatmin edici bir şekilde uygulanmasını temin edip etmediğine dair görüşünü ortaya koyan bir rapor hazırlar.

2 Rapor Bakanlar Komitesine sunulmalı, ayrıca şikâyet başvurusunda bulunan kuruluşa ve Şartın Sözleşmeci Taraflarına da gönderilmelidir ancak bunların raporu yayımlama özgürlüğü yoktur.

Parlamentar Asamblesine sunulmalı ve 9. Maddede atıfta bulunulan kararlar aynı anda veya Bakanlar Komitesine sunulmasının ardından en çok dört ay geçtikten sonra kamuya açıklanmalıdır.

Madde 9

1 Bağımsız Uzmanlar Komitesinin raporundan hareketle, Bakanlar Komitesi oy çokluğu ile bir karar almalıdır. Bağımsız Uzmanlar Komitesinin Şartın tatmin edici bir şekilde uygulanmamış olduğu görüşüne varmış ise, Bakanlar Komitesi, 2/3 oy çokluğu ile, ilgili Sözleşmeci Tarafa hitaben bir tavsiye kararı kabul etmelidir. Her iki halde de, yalnızca Şartın Sözleşmeci Tarafları oy hakkına sahiptir.

2 Bakanlar Komitesi, Bağımsız Uzmanlar Komitesinin raporunun yeni meseleleri gündeme getirdiği hallerde, ilgili Sözleşmeci Tarafın talebi üzerine, Şartın Sözleşmeci Taraflarının 2/3 çoğunluğunun olumlu oyu ile Bakanlar Komitesi Hükümet Komitesine danışılmasına karar verebilir.

Madde 10

İlgili Sözleşmeci Taraf, Şartın 21. Maddesi gereği Genel Sekretere göndereceği bir sonraki raporunda, Bakanlar Komitesi'nin tavsiyesini yerine getirmek yönünde atmış olduğu adımlar hakkında bilgi vermelidir.

Madde 11

İşbu Protokolün 1'den 10'a kadar olan maddelerinden kabul edilmiş olanlar, Şarta Ek 1. Protokole Taraf olan Devletler bakımından, anılan protokolün II. Bölümünde yer alan maddelere de uygulanır.

Madde 12

İşbu Protokolün Sözleşmeci Tarafları, Şartın ekinde yer alan metindeki III. Bölüme ait birinci paragrafın aşağıdaki gibi olduğunu değerlendirmiştir:

“Şartın, uluslararası nitelikte hukukî yükümlülükler içerdiği ve bunların uygulanmasının yalnızca IV. Bölümde belirtilen ve bu Protokol hükümlerinde düzenlenen denetime bağlı olduğu anlaşılır”

Madde 13

1 İşbu Protokol, Şartın imzacısı olan Avrupa Konseyi üyesi Devletlerin imzasına açık olup, bu meydana bağlanma iradesi şu usullerle açıklanabilir:

- a onaylama, kabul veya onaylamanın uygun bulunması gibi kısıtlamalara tabi bulunmayan imza;

veya

b onaylama, kabul veya onaylamanın uygun bulunmasına tabi bulunan imza ve ardından gelecek onaylama, kabul veya onaylamanın uygun bulunması.

2 Avrupa Konseyi üyesi bir Devlet, önceden veya aynı anda Şartı onaylamış olmadıkça işbu Protokolle bağlanma iradesini açıklayamaz.

3 Onaylama, kabul veya onaylamanın uygun bulunmasına dair belgeler Avrupa Konseyi Genel Sekreteri nezdinde depo edilir.

Madde 14

1 İşbu Protokol, Avrupa Konseyine üye 5 Devletin 13. Madde hükümleri uyarınca Protokolle bağlanma iradelerini açıklamalarının ardından geçecek bir aylık sürenin dolmasını müteakip ilk ayın birinci gününde yürürlüğe girer.

2 İşbu Protokol, ileride bağlanma iradesini açıklayacak olan Devletler bakımından; onaylama, kabul veya onaylamanın uygun bulunmasına dair belgenin depo edilmesinin ardından geçecek bir aylık sürenin dolmasını müteakip ilk ayın birinci gününde yürürlüğe girer.

Madde 15

1 Taraflar her zaman, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacakları bir tebligat ile işbu Protokolden çekilebilirler.

2 Böyle bir çekilme işlemi, anılan tebligatın Genel Sekreterce tebellüğü tarihinden başlayacak on iki aylık sürenin dolmasını müteakip ilk ayın birinci günü hüküm ifade eder.

Madde 16

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, şu hususlardan Konsey üyesi tüm Devletleri haberdar edecektir:

- a herhangi bir imza;
- b onaylama, kabul veya uygun bulmaya dair herhangi bir belgenin depo edilmesi;
- c bu Protokolün Madde 14 uyarınca yürürlüğe girme tarihi;
- d bu Protokole dair herhangi başka bir işlem, tebligat veya beyanat.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde aşağıda imzası bulunan tam yetkili kişiler işbu Protokolü imza etmişlerdir.

9 Kasım 1995 günü Strazburg'da, her ikisi de eşdeğer geçerlilikte olmak üzere İngilizce ve Fransızca olarak, Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanacak tek bir nüsha halinde hazırlanmıştır. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyi üyesi tüm Devletlere onaylı suretlerini gönderecektir.